

APLICATIU

GUIA DOCENT

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Llatí medieval
Codi	100332
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	Quart curs, primer semestre
Horari	Dm-Dj 10'00-11'30
Lloc on s'imparteix	Facultat de Fia i Lletres
Llengües	Castellà

Professor/a de contacte

Nom professor/a	José Matínez Gázquez
Departament	Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	B7/141
Telèfon (*)	93 581 18 22
e-mail	jose.martinez@uab.cat
Horari d'atenció	Fix: dm, 12.00-13.00 Concertat: dj, 10.00-12.00

3.- Prerequisits

Ajuda tenir coneixement de llatí basic.

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

L'assignatura 7.6 "Llatí medieval":

Descripció de l'assignatura (segons el Pla d'Estudis):

1. Traducció i comentari de textos de gèneres diversos de Llatí medieval .

Es traduirà sobre una selecció de textos de la *Antología del latín cristiano y Medieval*.

Objectius: el treball a les classes presencials, seminaris i tutoria tindrà per objectiu que l'estudiant, en acabar el quadrimestre, sigui capaç de:

1. Aplicar els coneixements que permeten la comprensió global d'un text en llatí medieval
2. Fer un comentari filològic i històric d'un text de llatí medieval.
3. Respondre qüestions sobre el contingut del context i de les obres dels autors, obres i gèneres estudiats
4. Relacionar el contingut del text analitzat amb aspectes literaris i retòrics anteriors i posteriors del seu gènere i la seva tradició .

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència

CE1. Analitzar i aplicar els coneixements adquirits al anàlisi i comprensió de los textos llatins medievals.

Resultats d'aprenentatge

Aplicar les tècniques que permeten la comprensió global del text llatí medieval.
Examinar un aspecte monogràfic d'un passatge literari i connectar-lo amb les característiques pròpies del llatí medieval
Aplicar el anàlisi lingüístic i literari a la lectura de textos

Competència

CE4. Interpretar textos llatins medievals aplicant el mètode filològic. ..

Resultats d'aprenentatge

Demostrar el coneixement de las tècniques filològiques aplicades als textos.

Competència

CE7. Identificar el fet lingüístic i literari del llatí medieval i la seva transmissió.

Resultats d'aprenentatge

Identificar la tradició retòrica i dels gèneres del llatí medieval.
Comprendre el context de les obres i els seus autors en aspectes de la seva tradició anterior i posterior.
Analitzar els fenòmens lingüístics i literaris en els textos de lectura obligatòria.

Competència

CT1-Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma.
CT4 -Posar en pràctica les habilitats per treballar en equip.
CT7. Organitzar el temps i els recursos propis per al treball
CT8-Controlar la qualitat dels resultats del treball.
CTF2-Desenvolupar habilitats d'aprenentatge autònomes.
CTF4-Organitzar el temps i recursos per al treball.

Resultats d'aprenentatge

Capacitat d'organitzar el desenvolupament del seu treball diari..
L'estudiant ha de conèixer el grau de qualitat dels seus treballs, en contingut, bona presentació i qualitat.
Desenvoluparà hàbits de col·laboració.
Coneixerà l'ús de les eines bibliogràfiques i la discriminació de d'informació d'Internet.

6.- Continguts de l'assignatura

CONTINGUTS

14. 2/ La llengua i la literatura llatines en la Edat Mitjana.

Llengua

I. El llatí medieval.

Definició i cronologia

Característiques lingüístiques del llatí medieval.

II. Modalitats del llatí medieval.

El llatí de Cancelleria i documentació notarial

El llatí literari:

- poesia.

- prosa.

III. El llatí llengua de traducció a l'edat mitjana.

IV. El llatí de la prosa científica.

Literatura

I. - Aproximació a la Literatura llatina de edat mitjana:

Principals característiques

- Poesia llatí-medieval. Innovacions.

- Poesia religiosa.

- Poesia profana.

III. - Prosa literària.

- Nous gèneres.

. Hagiografia

. Cròniques i historiografia.

IV. - La Prosa Científica

V. - Traduccions.

- Del grec al llatí.

- De l'àrab al llatí

- Apologètiques

- Científiques

VI. - Literatura llatina medieval a Catalunya.

- Els monestirs centres de cultura medieval.

- El Monestir de Santa Maria de Ripoll

VII. Literatura de controvèrsia islamo-judeo-cristiana

Lectures obligatòries:

J. Bastardas, "El latín medieval", *Enciclopedia Lingüística Hispánica* I, Madrid, 1959, pp. 251-290.

J. Martínez Gázquez, *La ignorancia y negligencia de los latinos ante la riqueza de los estudios árabes*. Discurso leído el día 8 de febrero de 2007 en la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona. Barcelona 2007.

Estudios de Latín Medieval Hispánico. Actas del V Congreso Internacional de Latín Medieval Hispánico. Edición de José Martínez Gázquez - Oscar de la Cruz Palma - Cándida Ferrero Hernández. Firenze 2011.

7.- Metodologia docent i activitats formatives

L'assignatura és **presencial**.

Les classes **presencials** seran eminentment pràctiques.

El professor dedicarà temps a:

1. Acompanyar als alumnes en la lectura, traducció i comentari de la selecció de textos proposada.
2. Proporcionar als estudiants complements metodològics i científics que completin la comprensió del text. .
3. Corregir els errors en el treball de classe individualment o en grup.
4. Donar eines per a l'estudi dels als aspectes relatius a la seva tradició anterior i posterior.

L'estudiant s'haurà de responsabilitzar de dur diàriament el text proposat per a la traducció i el comentari.

A les activitats supervisades, l'alumnat haurà de demostrar l'assoliment de conceptes teòrics i les habilitats adquirides en la pràctica de la traducció a través de lliuraments periòdics d'exercicis i comentaris proposats pel professor.

Haurà de seguir la tutorització a fi de preparar un treball que exposarà a classe.

3) Pel que fa a les activitats autònomes, serà imprescindible la recerca i gestió de la informació adequada a partir de les pautes donades a les classes i de les consultes fetes a través del CV i la traducció dels textos assignats a fi d'aplicar els coneixements adquirits i familiaritzar-se amb els instruments i el mètode filològic.

4) Totes les activitats seran qualificades.

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
Dirigides	Classes magistrals. Tutories	60h (40%)	Capacitat de l'estudiant per incorporar els coneixements exposats a classe
	Lliurament periòdic d'exercicis i traduccions.		Organització del temps. Capacitat de síntesi, d'anàlisi i de classificació. Aplicació dels mecanismes de comprensió i de comentari.
Autònomes	Traduccions, comentaris, lectures. Recerca bibliogràfica. Estudi personal.	82,5 h (55%)	Resoldre dubtes sobre el procés de la traducció i comentari dels textos.
	Lliurament del treball de curs		Capacitat d'organització des de l'inici del curs. Utilització dels instrumenta. Treball autònom.
Avaluació	Continuada		

8.- Avaluació

Avaluació continuada.

Demostrar que s'han assolit els coneixements.

Coneixement de la matèria. Capacitat de transferir els coneixements adquirits.

Comprensió del sentit d'un text, similar als treballats a classe. Comentari filològic del text.

L'avaluació de l'estudiant es farà a partir de:

1. Resolució d'exercicis. Regularment, l'estudiant haurà de resoldre per escrit exercicis breus o de respondre qüestions, en què demostri la comprensió i aplicació dels continguts explicats a les classes presencials.(30%).
2. Un treball de curs, tutoritzat (10 %)
3. Exercici final:
 - a. Traducció i comentari d'un text vist dels autors del curs (40%)
 - b. A partir d'un text explicació d'un tema del programa del curs (20%).

La constatació de dues evidències exclou la possibilitat de ser avaluat com a NO PRESENTAT.

9- Bibliografia i enllaços web

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

Llengua.

BASTARDAS, J., Particularidades sintácticas del latín medieval. (Capularios españoles de los siglos VII-XI), Barcelona, 1953.

FONTAN, A-MOURE, A., Antología del latín medieval, Madrid, 1987.

LEONARDI, C., Medioevo Latino. Bolletino bibliografico della cultura europea dal secolo VI al XIII, Edit. SISMEL, Spoleto, 1980.

MANTELLLO, F.A.C.-RIGG, A.G., *Medieval Latin. An Introduction and Bibliographical Guide*. Washington 1996.

MARTIN, R.P. McGUIRE, *Introduction to Mediaeval Latin Studies*, Washington, 1964.

MARTINEZ GAZQUEZ, J. -FLORIO, R., *Antologia del latin cristiano y Medieval*. Introducció i Textos. Bahía Blanca 2006.

NORBERG, D., *Manuel pratique du latin medieval*, París, 1968.

PALADINI, V., - DE MARCO, M., *Lingua e tetteratura mediolatina*, Bolonia, 1970.

Literatura. Bibliografia:

ALFONSI, L., *La letteratura latina medievale*. Florencia 1972.

AUERBACH, E., *Lenguaje literario y público en la baja Latinidad y en la Edad Media*, Barcelona, 1969.

CAVALLO, G. – LEONARDI, C. – MENESTÒ, E., *Lo spazio letterario del Medioevo*, 5 vols., Roma 1992-98.

MANITIUS, M., *Geschichte der lateinischen Literatur des Mittelalters*. Munich (1911-1931) 1973.

MOHRMANN, CH., *Latin vulgaire, latin des chrétiens, latin medieval*, París 1956.

MOHRMANN, CH., *Etudes sur le latin des chrétiens*, Roma 1961-1977.

REYNOLDS, L. D.- WILSON, N. G., *Copistas y filólogos*, Madrid 1986 (capítols 3 i 4).

Traduccions.

BRAGA, G. (1987): "Le prefazioni alle traduzioni dall'arabo nella Spagna del XII secolo: la valle dell'Ebro". *La diffusione delle scienze islamiche nel medio evo europeo*. Roma 323-353.

BURNETT, Ch.S.F., (1977): "A Group of Arabic-Latin Translators Working in Northern Spain in the Mid-12th Century". *Journal of the R. Asiatic Society of Great Britain and Ireland*. 62-108.

D'ALVERNY, M.-Th. (1982): "Translations and Translators", en BENSON, R.L. and CONSTABLE, G. (ed.) (1982): *Renaissance and Renewal in the Twelfth Century*. Cambridge-Massachusetts, Harvard Univ. Press, 421-462.

DANIEL, N. (1960): *Islam and the West. Making of an Image*, Edinburg, The University Press.

KRITZECK, J., (1964): *Peter the Venerable and Islam*. Princeton.

- MARTÍNEZ GÁZQUEZ, J., "Problemática de las traducciones latino-hispanas a finales del siglo XV", *Studi di letteratura e di linguistica* Università di Salerno 6 1994 81-95.
- MARTÍNEZ GÁZQUEZ, J., "Las traducciones latinas medievales del Corán: Pedro el Venerable-Robert de Ketton, Marcos de Toledo y Juan de Segovia", *EUPHROSINE* 31 2003 491- 503.
- MARTÍNEZ GÁZQUEZ, J., "El *Liber de animalibus* de Pedro Gallego, adaptación del *Liber animalium* aristotélico" *Mélanges Boyle. Roma, Magistra mundi. Itineraria culturae medievalis* 1988 563-571
- MILLAS VALLICROSA, J.M., (1931): *Assaig de les idees fisiques y matematiques*. Barcelona
- ALFONSI, L., *La letteratura latina medievale*. Florencia 1972.
- AUERBACH, E., *Lenguaje literario y público en la baja Latinidad y en la Edad Media*, Barcelona, 1969.
- CAVALLO, G. – LEONARDI, C. – MENESTÒ, E., *Lo spazio letterario del Medioevo*, 5 vols., Roma 1992-98.
- MANITIUS, M., *Geschichte der lateinischen Literatur des Mittelalters*. Munich (1911-1931) 1973.
- MOHRMANN, CH., *Latin vulgaire, latin des chrétiens, latin medieval*, París 1956.
- MOHRMANN, CH., *Etudes sur le latin des chrétiens*, Roma 1961-1977.
- REYNOLDS, L. D.- WILSON, N. G., *Copistas y filólogos*, Madrid 1986 (capítols 3 i 4).

Traduccions.

- BRAGA, G. (1987): "Le prefazioni alle traduzioni dall'arabo nella Spagna del XII secolo: la valle dell'Ebro". *La diffusione delle scienze islamiche nel medio evo europeo*. Roma 323-353.
- BURNETT, Ch.S.F., (1977): "A Group of Arabic-Latin Translators Working in Northern Spain in the Mid-12th Century". *Journal of the R. Asiatic Society of Great Britain and Ireland*. 62-108.
- D'ALVERNY, M.-Th. (1982): "Translations and Translators", en BENSON, R.L. and CONSTABLE, G. (ed.) (1982): *Renaissance and Renewal in the Twelfth Century*. Cambridge-Massachusetts, Harvard Univ. Press, 421-462.
- DANIEL, N. (1960): *Islam and the West. Making of an Image*, Edinburg, The University Press.
- KRITZECK, J., (1964): *Peter the Venerable and Islam*. Princeton.
- MARTÍNEZ GÁZQUEZ, J., "Problemática de las traducciones latino-hispanas a finales del siglo XV", *Studi di letteratura e di linguistica* Università di Salerno 6 1994 81-95.
- MARTÍNEZ GÁZQUEZ, J., "Las traducciones latinas medievales del Corán: Pedro el Venerable-Robert de Ketton, Marcos de Toledo y Juan de Segovia", *EUPHROSINE* 31 2003 491- 503.
- MARTÍNEZ GÁZQUEZ, J., "El *Liber de animalibus* de Pedro Gallego, adaptación del *Liber animalium* aristotélico" *Mélanges Boyle. Roma, Magistra mundi. Itineraria culturae medievalis* 1988 563-571
- MILLAS VALLICROSA, J.M., (1931): *Assaig de les idees fisiques y matematiques*. Barcelona

10.- Programació de l'assignatura

GRUP/S: ____

El programa de l'assignatura, explicat en els objectius, els continguts i les activitats, serà desglossat de manera més àmplia a través de l'espai de l'assignatura al Campus Virtual.

ACTIVITATS D'APRESENTATGE

DATA/ES	ACTIVITAT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRESENTATGE
Tots els dies de classe,	Anàlisi, traducció i comentari de textos literaris i notariais de llatí medieval.	Aula	Bibliografia Textos Antologia	
Tutories periòdiques	Correcció personalitzada de practiques de lectura de textos de llatí medieval Aclariments de dubtes sobre els textos o la bibliografia.	Despatx B//141	Treballs del alumne	

LLIURAMENTS

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE
Diaris	Traducció i comentari	Aula	Selecció de textos	
Esporàdics	Recensions sobre bibliografia	Campus Virtual	Llibres a indicació del professor.	
12- 01- 2012	Treball de curs	Aula	Escollit per l'alumne	
02-02-2012	Reavaluació final			